

Przyroda

21. 04. 2021 r.

Klasa 4 a, b

Temat: Obszary i obiekty chronione.

Formy ochrony przyrody występujące w Polsce.

- **parki narodowe**
- **rezerваты przyrody**
- **parki krajobrazowe**
- **obszary Natura 2000**
- **pomniki przyrody**

Parki narodowe to obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha. Celem tworzenia parków narodowych jest ochrona przyrody i charakterystycznych cech krajobrazu. W Polsce mamy 23 parki narodowe. W województwie małopolskim jest aż 6 parków narodowych:

- **Pieniński Park Narodowy**
- **Tatrzański Park Narodowy**
- **Gorczański Park Narodowy**
- **Babiogórski Park Narodowy**
- **Ojcowski Park Narodowy**
- **Magurski Park Narodowy** – tylko częściowo położony jest w województwie małopolskim (pn. – zach. fragment parku).

Rezerваты przyrody to tereny mniejsze niż parki narodowe. Ochronie podlega cała przyroda. Są to obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym. W rezerwach chroni się składniki przyrody żywej i nieżywej. Na terenie Nadleśnictwa Nawojowa znajdują się 3 rezerваты przyrody, w których ochronie podlega las.

- **„ Barnowiec”** – utworzony w 1906 r.
- **„ Łabowiec”** – powstały w 1924 r.
- **„ Uhryń”** - utworzony również w 1924 r.

Są to fragmenty naturalnych lasów bukowo – jodłowych, resztki Puszczy Karpackiej, która kiedyś ciągnęła się przez całe Karpaty. Najstarsze jodły w tych rezerwach mają ponad 300 lat.

Parki krajobrazowe tworzy się na terenach o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Są to obszary o dużej powierzchni, w których można prowadzić działalność gospodarczą np. uprawiać rośliny, wypasać zwierzęta, hodować ryby. Działalność ta nie może szkodzić środowisku i musi być dostosowana do wymogów ochrony przyrody. . W Polsce jest 125 parków krajobrazowych.

Największym parkiem krajobrazowym w Małopolsce jest **Popradzki Park Krajobrazowy** utworzony w 1987 roku. Nazwa związana jest z doliną Popradu i obejmuje większość Beskidu Sądeckiego. Rozciąga się on od Krynicy i Tylicza po Krościenko i Łącko oraz od Starego Sącza po granicę ze Słowacją. Na wschodzie jego granicę stanowi rzeka Kamienica Nawojowska.

Obszary Natura 2000 to nowa forma ochrony przyrody wprowadzona do polskiego prawa w 2004 r. Jest to sieć obszarów chronionych na terenie Europy, Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny o największym znaczeniu dla zagrożonych lub bardzo rzadkich roślin i zwierząt

Pomniki przyrody to pojedyncze obiekty przyrody ożywionej bądź nieożywionej np. jaskinie, pojedyncze skałki, wodospady, aleje drzew . W lasach pomnikami przyrody są najstarsze i największe drzewa.

Na terenie Nadleśnictwa Nawojowa znajdują się 4 pomniki przyrody:

- „Skały i jaskinie pod Wierchem nad Kamieniem” – zwane jako „Diabelski Kamień”. Jest to zespół skał z otaczającym je drzewostanem.
- „Buk Hrabski” – pojedyncze drzewa z otaczającym drzewostanem
- „Buk Ciołkiewicza” – dwa dorodne buki
- „Jedlica daglezja” – okazała daglezja z otaczającym drzewostanem.

Ochrona ścisła i czynna

- **Ochrona ścisła** polega na całkowitym i trwałym zaniechaniu bezpośredniej ingerencji człowieka na danym obszarze lub wobec danego gatunku(natura gospodaruje sama, człowiek nie podejmuje żadnych działań).
- **Ochrona czynna** dopuszcza pewną, ściśle określoną ingerencję człowieka w życie chronionego gatunku, obszaru. Człowiek wspomaga przyrodę np. zakłada budki lęgowe, wypasa owce lub kosi łąki w celu ochrony terenów trawiastych, ogranicza liczebność szkodników, wycina gatunków obce dla danego środowiska (przebudowa lasów).

Zadanie domowe

Napisz w zeszycie, jak należy zachowywać się na obszarze chronionym?

Uzupełnij zeszyt ćwiczeń str. 96, 97

Przygotuj się do powtórzenia wiadomości z działu 7